

บทคัดย่อ

การวิจัยผลานวิธีครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเครื่องมือและวิธีการประเมินความรู้สึกลิทธิมนุษยชน สำหรับกลุ่มผู้เคยเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการเคารพลิทธิมนุษยชนจากสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และประชาชนทั่วไป แบ่งกระบวนการศึกษาออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อพัฒนาร่างแบบประเมินความรู้สึกลิทธิมนุษยชน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลักโดยใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 16 คน และการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของแบบประเมินความรู้สึกลิทธิมนุษยชน โดยใช้การสุ่มตัวอย่าง Multi stage Random Sampling ขั้นที่ 1 ใช้ Cluster random sampling กรุงเทพฯ ปริมาณพล กับภูมิภาคอื่น ๆ ขั้นที่ 2 ใช้การสุ่มแบบเป็นชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยให้กลุ่มอาชีพเป็นตัวแบ่งชั้นภูมิ สถิติที่นำมาใช้ คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmation Factor Analysis: CFA)

ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลการพัฒนาเครื่องมือทำให้ได้แบบประเมินความรู้สึกลิทธิมนุษยชน ซึ่งผ่านการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ จำนวน 50 ข้อ โดยเป็นข้อมูลทั่วไป 5 ข้อ ข้อคำถามวัดประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน จำนวน 10 ข้อ ข้อคำถามวัดความเข้าใจความหมายหลักการสิทธิมนุษยชน จำนวน 21 ข้อ ข้อคำถามวัดทัศนคติต่อเหตุการณ์สิทธิมนุษยชน จำนวน 7 ข้อ และข้อคำถามวัดพฤติกรรมที่แสดงออกต่อเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน และแบบประเมินมีคุณภาพอยู่ในระดับยอมรับได้พิจารณาจากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแบบประเมินความรู้สึกลิทธิมนุษยชนเพื่อใช้สำหรับกลุ่มผู้เคยเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการเคารพลิทธิมนุษยชนจากสำนักงาน กสม. มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยค่า $\chi^2/df = 3.528$, CFI = 0.994, TLI = 0.963, RMSEA = 0.035, SRMR = 0.012 และแบบประเมินความรู้สึกลิทธิมนุษยชนสำหรับกลุ่มประชาชนทั่วไป มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยค่า $\chi^2/df = 2.339$, CFI = 0.999, TLI = 0.995, RMSEA = 0.037, SRMR = 0.006 และ 2) วิธีการประเมินความรู้ สำหรับการวัดประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน ใช้รูปแบบการวัดแบบปรนัย ให้ผู้ตอบเลือกคำตอบที่ตรงกับประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยมีตัวเลือก เคย-ไม่เคย-ไม่แน่ใจ สำหรับการวัดความเข้าใจความหมายของหลักการสิทธิมนุษยชน ใช้รูปแบบการวัดแบบปรนัย เลือกตอบ 3 ตัวเลือก ให้ผู้ตอบอ่านข้อความแต่ละข้อแล้วพิจารณาว่าข้อความนั้น ถูกต้อง หรือ ไม่ถูกต้อง หรือ ไม่แน่ใจ สำหรับการวัดทัศนคติต่อเหตุการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชน ใช้รูปแบบการวัดมาตราส่วนลิเคิร์ต 4 ระดับ ให้ผู้ตอบแบบประเมินอ่านข้อความแต่ละข้อ ซึ่งมีความหมายทางบวกและทางลบ แล้วพิจารณาว่าข้อความนั้น ไม่จริง จริงบางครั้ง ค่อนข้างจริง จริงมาก สำหรับการวัดพฤติกรรมที่แสดงออกต่อเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน โดยใช้รูปแบบการวัดแบบปรนัย เลือกตอบ 4 ตัวเลือก

คำสำคัญ สิทธิมนุษยชน, การประเมินความรู้, เครื่องมือ, วิธีการ